

Selvitys Joensuun Pilkosta
vuonna 2023 kerätyistä perhosista

Ali Karhu

2023

Etusivun kuva: Anna Tiainen.

Menetelmät

Perhoset on kerätty Joensuun Pilkosta taajama-alueelta. Aineisto on kerätty yhdellä syöttirysällä 18.5.–2.10.2023 välisenä aikana. Syöttinesteenä on käytetty punaviinin ja punaviinietikan seosta. Rysä on ollut sekametsässä lähellä asutusta. Se oli sijoitettu koivun oksalle muutaman metrin korkeuteen. Pyydys on koettu viikon välein. Perhosia on ollut koko koentajaksolta.

Tulokset

Perhosissa oli yhteensä 71 eri lajia, mikä on kohtuullisesti yhdestä rysästä. Näissä oli yksi kiitäjä, kolme päiväperhoslajia, kaksi sirppisiipistä, kahdeksan mittaria ja viisikymmentäseitsemän lajia yökkösiä. Harvinaisempien lajien joukossa oli yksi lyijy-yökkönen (*Fissipunctia ypsillon*) ja harvalukuinen kahuyökkönen (*Apamea sordens*). Lisäksi oli yksi herhiläinen, ja herhiläisten pesissä elävä isokokoinen herhiläislyhytsiipi (*Quedius dilatatus*).

Kuva 1. Lyijy-yökkönen.

Lyijy-yökkönen (*Fissipunctia ypsillon*), yksi yksilö. Laji on melko harvinainen ja hyvin paikoittainen. Sitä saadaan lähinnä syötiltä, yleensä vanhojen pajujuen läheltä rannoilta. Toukka eläkin vanhoilla pajuilla ja poppeleilla.

Kuva 2. Kahuyökkönen.

Kahuyökkönen (*Apamea sordens*), yksi yksilö. Meillä päin laji on harvalukuinen, ei välttämättä edes joka vuosi tavattava laji. Toukka elää viljalajeilla, ja se on aikoinaan ollut rukiin tuholainen.

Kuva 3. Harjuyökkönen.

Harjuyökkönen (*Moma alpium*). Värikäs harjuyökkönen on nykyisin melko yleinen, se tulee sekä valolle että syötille. Toukka elää lehtipuilla.

Kuva 4. Siniritariyökkönen.

Siniritariyökkönen (*Catocala fraxini*). Laji on nykyisin yleinen ja runsas. Se tulee erittäin hyvin syötille ja kohtalaisesti valolle. Vaikka se on suurimpia perhosia koko Suomessa (voi olla siivenkärkivaliiltään lähes 10 senttiä), siihen törmää muuten harvoin, päiväaikaan ei koskaan. Toukka elää haavalla.

Kuva 5. Täplätarhayökkönen.

Täplätarhayökkönen (*Melanchra persicariae*). Kontrastinen täplätarhayökkönen on nykyisin melko yleinen. Melko usein tavataan muotoa, jonka etusiivet ovat kokonaan mustat. Toukka elää pensailta ja matalilla kasveilla.

Kuva 6. Orapihlajayökkönen.

Orapihlajayökkönen (*Allophyes oxyacanthae*). Kaunis orapihlajayökkönen löytyi maakunnasta ensi kerran vuonna 1992. Nykyisin se on yleinen, ja runsaimpia lajeja syöteillä. Toukka elää omenapuilla ja muilla hedelmäpuilla, sekä puuvartisilla ruusukasveilla, kuten pihlajalla.

Kuva 7. Sammalmaayökkönen.

Sammalmaayökkönen (*Anaplectoides prasina*). Laji on syötillä joskus jopa kolmen yleisimmän joukossa, mutta joinakin vuosina voi olla hyvin vähälukuinen. Kauniit vihreät värit kuluvat helposti pois. Toukka elää varvuilla ja penssilla.

Kuva 8. Laikkumittari.

Laikkumittari (*Abraxas sylvata*). Vain harvat mittarit tulevat hyvin syötille. Tämä ei kuulu siihen ryhmään. Laikkumittari istuu näkyvästi lehdillä, ja se saattaa linnun mielestä näyttää linnun jätökseltä. Laikkumittarin toinen sukupolvi on yleinen. Toukka elää tuomella.

Kirjallisuus

Silvonen, K., Top-Jensen, M. & Fibiger, M.: Suomen päivä- ja yöperhoset – maastokäsikirja (A field guide to the butterflies and moths of Finland), Oestermarie, 2014.

Liite 1. Pilkosta havaitut perhoset.

horsmakiitäjä	<i>Deilephila elpenor</i>
amiraaliperhonen	<i>Vanessa atalanta</i>
suruvaippa	<i>Nymphalis antiopa</i>
herukkaperhonen	<i>Polygonia c-album</i>
harmovillaselkä	<i>Tethea or</i>
pikkuvillaselkä	<i>Ochropacha duplaris</i>
kaksivärimittari	<i>Plemyria rubiginata</i>
laikkumittari	<i>Abraxas sylvata</i>
täplätuomimittari	<i>Lomographa bimaculata</i>
aaltoharmomittari	<i>Alcis repandata</i>
jättiharmomittari	<i>Hypomecis roboraria</i>
rengasharmomittari	<i>Hypomecis punctinalis</i>
keväharmomittari	<i>Cleora cinctaria</i>
pilkkuharmomittari	<i>Aethalura punctulata</i>
siniritariyökkönen	<i>Catocala fraxini</i>
kulmaritariyökkönen	<i>Catocala nupta</i>
keltaritariyökkönen	<i>Catocala fulminea</i>
liuskeyökkönen	<i>Scoliopteryx libatrix</i>
vyökiiltoyökkönen	<i>Protodeltote pygarga</i>
harjuyökkönen	<i>Moma alpium</i>
leppäiltayökkönen	<i>Acronicta alni</i>
keihoyökkönen	<i>Acronicta cuspis</i>
nuoliyökkönen	<i>Acronicta psi</i>
jänöyökkönen	<i>Acronicta leporina</i>
haapayökkönen	<i>Acronicta megacephala</i>
tuomiyökkönen	<i>Acronicta strigosa</i>
silmäiltayökkönen	<i>Acronicta auricoma</i>
suruyökkönen	<i>Amphipyra perflua</i>
lattayökkönen	<i>Amphipyra tragopoginis</i>
orapihlajayökkönen	<i>Allophytes oxyacanthae</i>
varjoyökkönen	<i>Rusina ferruginea</i>
laskosyökkönen	<i>Euplexia lucipara</i>
runkoyökkönen	<i>Hyppa rectilinea</i>
hammaskuismayökkönen	<i>Actinotia polyodon</i>
maltsayökkönen	<i>Trachea atriplicis</i>
usvayökkönen	<i>Parastichtis suspecta</i>
lyijy-yökkönen	<i>Fissipunctia ypsillon</i>
kulmayökkönen	<i>Enargia paleacea</i>
keltapetoyökkönen	<i>Cosmia trapezina</i>
huppukeltayökkönen	<i>Xanthia togata</i>
vaaleakeltayökkönen	<i>Cirrhia icteritia</i>
harmomäkiyökkönen	<i>Leptologia lota</i>
keltamäkiyökkönen	<i>Sunira circellaris</i>
puolukkapiiloyökkönen	<i>Conistra vaccinii</i>
ruskopuuyökkönen	<i>Lithophane socia</i>

tummapuuyökkönen	<i>Lithophane consocia</i>
vaippayökkönen	<i>Xylena solidaginis</i>
ruskohirsiyökkönen	<i>Xylena vetusta</i>
suviruskoyökkönen	<i>Mniotype adusta</i>
syysruskoyökkönen	<i>Mniotype satura</i>
kirjolahoyökkönen	<i>Apamea crenata</i>
kahtaisjuuriyökkönen	<i>Apamea remissa</i>
kosteikkojuuriyökkönen	<i>Apamea unanimitis</i>
kahuyökkönen	<i>Apamea sordens</i>
hentojuuriyökkönen	<i>Apamea scolopacina</i>
hammaskorsiyökkönen	<i>Oligia strigilis</i>
varjokorsiyökkönen	<i>Oligia latruncula</i>
valkotähkäyökkönen	<i>Mesapamea secalis</i>
pensastarhayökkönen	<i>Lacanobia thalassina</i>
kirjotarhayökkönen	<i>Lacanobia contigua</i>
täplätarhayökkönen	<i>Melanchra persicariae</i>
sumukehnyökkönen	<i>Polia nebulosa</i>
mänty-yökkönen	<i>Panolis flammea</i>
suvirusoyökkönen	<i>Diarsia mendica</i>
isomorsiusyökkönen	<i>Noctua pronuba</i>
isomaayökkönen	<i>Eurois occulta</i>
noitayökkönen	<i>Graphiphora augur</i>
pilkkuruuniyökkönen	<i>Xestia baja</i>
sammalmaayökkönen	<i>Anaplectoides prasina</i>
kehämäayökkönen	<i>Protolampra sobrina</i>
huutomerkkiyökkönen	<i>Agrotis exclamationis</i>